

เทศน์เช้า วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรมะเพราะอะไร เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาตรัสรู้ธรรมๆ สร้างสมบุญญาธิการมาขนาดนั้น เวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมา เสวยวิมุตติสุขๆ สุขอื่นใดสุขที่ยิ่งกว่าสุขทางโลกนี้ สุขที่ยิ่งกว่าทางโลกนี้ นี่คือพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ สัจธรรม สัจธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ ฟังธรรม ฟังธรรมก็ฟังอริยสัจ ฟังสัจจะความจริง แต่สัจจะความจริงที่เกิดขึ้นมาจากใจของครูบาอาจารย์นะ ที่มีธรรมๆ

หลวงตาท่านบอก ถ้ามีธรรมๆ เวลาพูดมามันมีเหตุมีผล มันมีหลักการ แต่ถ้ามันไม่มีธรรมนะ เวลาพูดมามันไม่มีเหตุผล สัญญาอารมณ์ต่างๆ มันไม่มีเหตุไม่มีผลไง ฟังธรรมๆ ก็ตอกย้ำหัวใจของเรา ถ้าตอกย้ำหัวใจของเรา เราเชื่อมั่น เราเชื่อมั่นในพระพุทธศาสนา ๒,๕๐๐ กว่าปีมาแล้ว เราเชื่อมั่นในพระพุทธศาสนา เราเชื่อมั่นในปฐุ่ตายายของเรา ปฐุ่ตายายของเราเป็นคนที่มิว่าจา เลือกพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ เลือกพระพุทธศาสนาขึ้นมา แล้วสังคัมร่่มเย็นเป็นสุขมา สังคัมร่่มเย็นเป็นสุขมาเพราะเหตุใด

ในสังคัมใดมีผู้ทรงศีล ผู้มีศีลมีธรรม สังคัมนั้นฤดูกาลมันจะอุดมสมบูรณ์ สังคัมใดทุศีลๆ ในพระไตรปิฎกเวลาภษัตรียั้จกรพรรดิทุศีลๆ ทำให้เกิดภัยแล้ง ทำให้เกิดต่างๆ เขาเห็นว่าเป็นเพราะอะไรๆ เลย นี่พูดว่าความร่่มเย็นเป็นสุขในประเพณีวัฒนธรรม แล้ววัฒนธรรมประเพณี สิ่งที่เราสนใจต่อกัน สิ่งที่เราเป็นความจริงต่อกัน สัจธรรมๆ อันนี้ เราฟังธรรมๆ เพื่อเหตุนี้ ฟังธรรมเพื่อเหตุนี้ เห็นไหม

แล้วเราเกิดมา เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า การเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์นะ การเกิดนี้ ถ้าไม่เกิดขึ้นมา จิตนี้ไม่มีเว้่นวรรค จิตนี้ไม่มีชราภาพ จิตนี้เว้่นวายตายเกิดในวัฏฏะ แต่เวลาจิตนี้มันเกิดเป็นสังคัมแล้ว เราจะระลึกไม่ได้ว่าเราเคยมีบุญมีบาปมามาก

น้อยขนาดไหน แต่เวลาเราเกิดในภพชาติใดแล้วเราก็จะมีทุกข์ ภพชาตินั้นจะบีบคั้น บีบคั้นชีวิต ปัจจุบันให้มีความทุกข์มีความยากอย่างนั้น

จิตนี้ไม่มีเวณวรรค ที่นี้จิตไม่มีเวณวรรคด้วยบุญกุศล การเกิดเป็นมนุษย์ถึงเป็นอริยทรัพย์ พอคำว่า “เป็นอริยทรัพย์ขึ้นมา” การเกิดเป็นมนุษย์ขึ้นมา เพราะมนุษย์มีสมอง มนุษย์เกิดมาแล้ว ถ้ามนุษย์คนที่มีอำนาจวาสนา มนุษย์เกิดมาแล้วคาบช้อนเงินช้อนทองมา มนุษย์เกิดมามีแต่คน เกื้อกูลดูแลทั้งนั้น เวลามนุษย์เกิดมาขาดแคลน มนุษย์เกิดมาทุกข์เกิดมายากไป

ในพระไตรปิฎก เห็นใหม่ ทุกตะเจ็ญใจสำเร็จเป็นพระอรหันต์ เศรษฐีกุฎุมพีสำเร็จเป็น พระอรหันต์ กษัตริย์สละราชสมบัติออกมาบวชเป็นพระอรหันต์ เวลาเป็นพระอรหันต์ๆ ขึ้นมา เขาแสวงหาสิ่งนั้น เวลาแสวงหาสิ่งนั้น เวลากษัตริย์ที่เขาสละราชสมบัติออกมาบวชเป็นพระ อรหันต์ เวลาเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาบอกว่าสุขหนอๆ ความสุขหนอๆ เขากล่าวว่าสุขหนอเพราะ อะไร เป็นกษัตริย์ไม่สุขหรือ

โอย! เป็นกษัตริย์มันต้องรับผิดชอบ ต้องดูแล มีแต่ความทุกข์ความยากทั้งนั้นนะ กลางคืนประชาชนเขานอนแล้ว กษัตริย์ยังไม่ได้นอนเลย มันทุกข์ยากไปทั้งนั้นนะ

ถ้าความทุกข์จริงๆ นะ นี่ไง เวลาเกิดเป็นมนุษย์ขึ้นมาแล้ว เกิดเป็นมนุษย์นี้เป็นอริยทรัพย์ แต่เกิดมาแล้วมันทุกข์มันยากทั้งนั้นนะ เพราะชีวิตนี้มันต้องการปัจจัยเครื่องอาศัย ชีวิตนี้ ชีวิตนี้ ถ้าดำรงอยู่มันต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัยเพื่อดำรงชีวิต โรคที่บีบคั้นที่สุดคือโรคหิว มันหิวมัน กระจาย มันบีบมันคั้น มันบีบมันคั้นขึ้นมา เราต้องแสวงหามาๆ แสวงหามาเพื่อดำรงชีวิตนี้ไว้ ดำรงไว้ทำไม ดำรงไว้ให้มันทุกข์ไซ้ใหม่

เวลาหลวงตาท่านประพาศปฏิบัติดิณะ เวลาท่านมาอยู่บ้านฝื่อ ตอนนั้นท่านรู้ตัวท่านเองว่า ท่านเป็นพระอนาคามี แล้วมันเป็นโรคเสียดอกที่ว่าจะตาย ท่านบอกไม่อยากตาย ไม่อยากตาย เพราะตายแล้วมันไปคาอยู่ มันต้องไปเกิดเป็นพรหม ๕ ชั้น แล้วกว่าจะสำเร็จไปมันช้า ไม่อยาก ตาย ไม่อยากตาย นี่ไง ท่านรักษาชีวิตของท่านไว้ไง เวลาท่านออกมาพิจารณาของท่านโดยธรรม โอสธรักษาโรครภัยจากนั้นหายไปแล้ว กลับไปวัดคอดยธรรมเจดีย์ พอไปสำเร็จขึ้นมาแล้วนะ มา เลย! จะตายเมื่อไหร่ได้เลย พร้อมจะตายแล้ว พร้อม พร้อมแล้ว เพราะมันไม่มีการไปและการมา มันไม่มีการเกิดอีกแล้ว พร้อม

แต่เวลาท่านยังไม่สำเร็จ เห็นไหม ไม่อยากตาย ไม่อยากตาย ยังไม่อยากตาย ไม่อยากตาย ละล้าละล้งๆ เพราะมันห่วงนั่นไง พอห่วงนั่น ธรรมะเดือนเลย ท่านก็เคยเป็นอย่างนี้แล้วไม่ใช่ หรือ เวลาท่านประพฤติปฏิบัติมา เวลามันทุกข์มันยากขึ้นมา ท่านก็ใช้พิจารณา นี่มาวิตกวิจารณ์ อะไรเรื่องการเกิดและการตาย มาวิตกวิจารณ์อะไรกับการเจ็บไข้ได้ป่วยนั้น ได้สติปั๋ว

เพราะอะไร เพราะวิตกว่าเรื่องการเกิดและการตาย จิตมันก็ไปอยู่ที่เกิดและการตาย มันไปพะว้าพะวังอยู่ที่นั่น นี่เวลาธรรมะมาเดือนนะ ท่านก็เคยผ่านวิฤติอย่างนี้มาแล้วไม่ใช่หรือ ท่านก็ผ่านเหตุการณ์มาตั้งมากอยู่แล้ว ทำไมท่านมาวิตกวิจารณ์เรื่องเล็กน้อยขนาดนี้ เรื่องเกิด และเรื่องตายนะ เรื่องเล็กน้อยขนาดนี้

พอท่านได้สติสัมปชัญญะ ไล่คนกลับหมดเลย เข้าในที่นั่งกรรมฐาน พิจารณาเลย ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง ตั้งแต่จิตขึ้นมา รูป เวทนา สังขาร วิญญาณ อะไรมันเกิด อะไรมันตาย ไล่ไปหมดเลย ไล่ถึงที่สุด ความไล่เข้าไป ธรรมโอสธมันไปฟอก พอฟอกขึ้นมา โรคภัยนั้นหายหมดเลย โลงหมดเลย ทั้งๆ ที่แทงเข้าไปที่หัวใจ ใจมันจะขาดตลอดเวลา ถ้าไม่มีสตินะ มันก็ขาดทันที ตายทันที ท่านก็รักษาของท่านไว้ เวลามันถอดมันถอนออกมา นี่ธรรมโอสธ นี่ไม่ใช่มรรคนะ ไม่ใช่ อริยสังข์ ธรรมโอสธๆ

เวลาธรรมโอสธเป็นเรื่องหนึ่ง เวลาอริยสังข์จะความจริงเรื่องหนึ่ง สังข์จะความจริง เวลา มันแก้อะไร มันแก้กิเลส เวลาแก้กิเลสมันไปแก้อย่างไร เวลาแก้อย่างไร ท่านกลับไปแก้ที่วัดคอย ธรรมเจดีย์ไง มันเป็นสังข์จะความจริง มันถึงสิ้นสุดไป นี่ผู้ที่รู้จริงเห็นจริง เห็นไหม การเกิดเป็น มนุษย์เป็นอริยทรัพย์ อริยทรัพย์อย่างนี้

เวลาเกิด เกิดมาทุกข์เกิดมายาก เกิดมาทุกข์ยากเพื่ออะไร เพื่อประพฤติปฏิบัติไง เวลา ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ปรีชาดี ปฏิบัติ ปฏิเวธ เราต้องมีการศึกษา ศึกษาแล้วเราปฏิบัติ ศึกษามาก็ ศึกษามาให้ปฏิบัติจริงๆ นะ ศึกษามาให้ปฏิบัติ ศึกษามาแล้วอย่าไปอวดรู้

เคยเห็นเครื่องบินชนภูเขาไหม เครื่องบินชนภูเขา เวลาเครื่องบิน นักบินกว่าจะเป็นนักบิน แต่ละคนขึ้นมา เขาต้องเรียนมาขนาดไหน เวลาเรียนมาต้องฝึกฝนขนาดไหน เครื่องบินแต่ละลำ เขาทดสอบแล้ว เขาพิสูจน์แล้ว วิทยาศาสตร์เขาทดสอบแล้ว เขารับประกันแล้วว่ามันมีคุณค่า เขา ถึงเอามาเป็นเครื่องบินพาณิชย์ได้ เวลามันขับไป มันชนภูเขาตายหมดเลย มันบกพร่องเพราะ อะไรนะ มันบกพร่องเพราะเทคนิคก็ได้ มันบกพร่องเพราะนักบินก็ได้ เวล่านักบินขึ้นไป เวลา

สภาวะแวดล้อมหมอกลงจัด ไม่เห็นภูเขา มันจนเลย นี่ไง ก็เรียนมาดีแล้ว ก็เรียนมาทั้งนั้นนะ
ควรเรียนในปัจจุบันสิ

นี่ก็เหมือนกัน เรียนมาให้ประพฤติปฏิบัติๆ เวลาเรียนมา ฐึ้ไปทั้งหมดเลย จนกิเลสใหม่
เห็นกิเลสบ้างหรือป่าว มีแต่กิเลสมันกระต๊อบตายอยู่นั้น นี่ไง สิ่งที่เป็นจริงๆ เวลาเรียนขึ้นมาแล้ว
เรียนก็ส่วนเรียน ปัญญาส่วนปัญญา ว่าปัญญาอย่างนี้มันโลกียปัญญาๆ คำว่า “โลกียปัญญา” เวลา
เราเอง ผู้ที่จินตนาการมันแบ่งแยกให้เสร็จเลย อย่างนี้เป็นสุตมยปัญญา อย่างนี้เป็นจินตมยปัญญา
เป็นภาวนามยปัญญา มันแบ่งให้เสร็จเลย แล้วบอกว่าของเราภาวนามยปัญญา ของเรา ถ้าว่าเป็น
ของเรา ของเขา จบ กิเลสทั้งนั้น ถ้าเป็นอย่างนั้น ของเราๆ ของเรากี่โขงใจ ของเรากี่โขงเขามา
ถ้ามีเรา มีเขา เสร็จ

ถ้าเป็นจริงๆ เวลาครูบาอาจารย์เรากรรมฐาน เวลาเราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์เป็น
อริยทรัพย์ เกิดมาทำไม ในบรรดาสัตว์สองเท้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด
ในบรรดาสัตว์สองเท้านะ เวลาอ่านพระไตรปิฎกนี้ซาบซึ่งธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้า เวลาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันต้องมีตัวอย่าง มันมีตัวอย่าง มีครู
บาอาจารย์เป็นผู้นำ

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านทุกข์ยากขนาดไหน เวลาท่านทุกข์ยาก ท่านทำความเป็น
จริงขึ้นมา แล้วมันทุกข์ยาก ทุกข์ยากมาทำไม เราเกิดมาชีวิตนี้แสนทุกข์แสนยาก แสนทุกข์แสน
ยาก เวลาคนที่ต่ำต้อย เกิดมาชีวิตนี้ก็แสนทุกข์แสนยากอยู่แล้ว เวลาจะทำมาหากินไม่พออยู่แล้ว
แสวงหาเพื่อความมั่นคงของชีวิต นี่มันทุกข์ยากขนาดนี้ ทำไมต้องไปทุกข์ยากอย่างอื่นอีก
จะต้องไปประพฤติปฏิบัติอีกหรือ ยังต้องไปวัดไปวาอีกหรือ ยังต้องไปถือศีลอีกหรือ โอ้ย! ตาย
เลย จะหาความสุขๆ ความสุขที่ไหน

ความสุขแสวงหาสมบัติสาธารณะ สมบัติสาธารณะ สิ่งที่เป็นมันเป็นสมบัติ สมบัติจริงๆ
แต่สมบัติเป็นสาธารณะเพราะอะไร เพราะมันซื้อขายแลกเปลี่ยน มันไม่ได้เก็บไว้กับเราตลอดไป
มันซื้อขายแลกเปลี่ยน เราไม่พลัดพรากจากเขา เขาก็พลัดพรากจากเราอยู่แล้ว

แล้วสมบัติส่วนตัวล่ะ สมบัติของเราล่ะคืออะไร ความดีความชั่วนะ ความดีความชั่ว คน
ทำความผิดแล้วตำรวจจับไม่ได้ไม่ต้องติดคุก แต่ความเผาไหม้ในหัวใจมันก็มีของมันอยู่ คนเรา

ทำคุณงามความดีขนาดไหน เขาใส่ความคิดคุณเยอะแยะไปหมดเลย นี่ไง ความคิดความชั่ว นี่เรื่องของสมมุติ เรื่องของโลกใจ แต่ความจริงๆ ความจริงที่หัวใจใครหลอกหลวงใครได้

ความลับไม่มีในโลก ใครทำชั่วมันก็รู้ว่ามันทำ ใครทำดีมันก็รู้ว่ามันทำ มันเป็นคนทำ มันจะไปปิดกั้น ไปปิดไว้ที่ไหน แต่ความคิดจริงๆ มันไม่มีนะสิ ความคิดจริงๆ ที่รู้จักอริยสัจ รู้จักใจของคนมันไม่มีนะสิ ถ้ามันมีขึ้นมามันมีอย่างไร นี่ไง ครูบาอาจารย์ที่ท่านฉลาด

นี่ไง ศึกษามาๆ นักบิณฑศึกษาเพิ่มเติมที่ นักบิณฑต้องบิณฑอยู่ตลอด ชั่วโมงบิณฑต้องบิณฑตลอด ขาดไม่ได้ มันยังบิณฑชนกเขาเลย ใหนักก็เหมือนกัน เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เอาอะไรมาปฏิบัติ เรียนมาๆ รู้อย่างไร ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มันเป็นอย่างไรรสร้างภาพทั้งนั้นนะ

ครูบาอาจารย์ที่ท่านฉลาด หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านสอน สอนข้อวัตรปฏิบัติ คนเราเริ่มต้นมันเหมือนกับการฝึกงาน การฝึกงานต้องเริ่มต้นจากพื้นฐาน เริ่มต้นจากพื้นฐานที่ทำงานนั้นให้เป็น ถ้าทำงานให้เป็น หายใจเข้านิกพุท หายใจออกนิกโร ถ้าใครหายใจเข้านิกพุท หายใจออกนิกโร

แล้วถ้าเป็นหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นนะ ถ้าหลวงตาท่านเป็นผู้ปฏิญาณ ท่านบอกว่า ถ้าจะไปที่ไหน ถ้าที่ไหนมีตัวอักษรวางอยู่กับพื้น ท่านจะไม่นั่งเด็ดขาด ท่านจะต้องเอาพวกตัวอักษรตัวหนังสือยกไว้ที่สูง ท่านถึงจะนั่ง

เหตุผลของท่านคือตัวอักษร ตัวอักษรภาษาใดก็ได้แล้วแต่มันสามารถสื่อธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ ท่านเห็นสื่อธรรมะยังมีค่าขนาดนั้น ทำไมท่านจะไม่เคารพพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ทำไมท่านจะไม่เคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านเคารพสูงสุด ท่านเคารพทั้งชีวิตเลย ท่านสละชีวิตให้เลย เวลาท่านบรรลุธรรมขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาอนุโมทนากับท่านเลย ทำไมท่านจะไม่เคารพ เวลาท่านเคารพ เคารพสูงส่งขนาดไหน เห็นไหม

เวลาหลวงตาท่านศึกษามา ศึกษาจนเป็นมหา อยากจะประพฤติปฏิบัติ ไปหาท่านนะ “มหา มหาเรียนมาถึงเป็นมหานะ การเรียนมันสูงส่งมาก ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสุดยอดมาก แต่ถ้าเวลาประพฤติปฏิบัติไปมันจะตะมันจะถิบ” นี่คือภาษาอาจารย์คุยกับ

ลูกศิษย์คุยกันด้วยความสนิทสนม มันจะเตะมันจะถีบคือมันจะขัดมันจะแย้ง มันจะทำให้เรา
หลงใหล มันจะทำให้เราเรรวน มันจะทำให้เรา

นี่น้ำใจของครูบาอาจารย์นะ แต่พวกเราไปเห็นว่าเป็นการดูถูก เป็นการเหยียดหยาม เป็น
การไม่ยอมเคารพ เป็นการถือค้ำ เป็นอย่างนั้นหรือ

เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงตา เวลาท่านบรรลุนิพพานขึ้นมาท่านซาบซึ่งใจมาก องค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้ได้อย่างไร รู้ได้อย่างไร รู้ได้อย่างไร ท่านก็รู้แล้ว เพราะความรู้แล้ว
อันนั้นมันลึกซึ่งขนาดนั้น ถ้าลึกซึ่งขนาดนั้น เวลาท่านจะสอนสาวกใช้ไหม จะสอนสัททวิหาริก
สอนพวกเรา นี่ไง ท่านให้เราฝึกฝน ฝึกฝนจากข้อวัตรปฏิบัติ ฝึกฝนให้มันมีสติปัญญา ถ้ามี
ปัญญาขึ้นมา ให้จิตมันเข้มแข็งขึ้นมา ให้สร้างสมขึ้นมา

คูสิ เราเกิดมาทุกข์เกิดมายาก เกิดมาเพื่อแสวงหาความสุข เกิดมาเพื่อความมั่นคงของชีวิต
พระบวชมาแล้วก็อยากจะประพฤติปฏิบัติเป็น เวลาปฏิบัติก็เร่ๆ ร่อนๆ ไม่มีสิ่งใดเป็นหลักการ
เลย ไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอัน ไม่มีอะไรเป็นที่พึ่งอาศัยได้

นี่ไง เวลาสมบัติของพระก็ศีล สมาธิ ปัญญา ศีล ศีลสมบุรณ์หรือไม่ ถ้ามีศีลสมบุรณ์
อย่างไร ศีลสมบุรณ์ ทำข้อวัตรปฏิบัตินี้ก็รักษาศีล รักษาศีล รักษาข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมาเพื่ออะไร
เพื่อให้ใจมันเกาะไว้ เครื่องอยู่ของใจๆ ใจที่เป็นนามธรรม ใจที่เป็นนามธรรมที่จับต้องไม่ได้
นะ เวลามันทุกข์มันยากขึ้นมา มันเผาในหัวใจ เราไม่รู้จักใจของเรา เวลาจะฝึกฝนขึ้นมา จะ
แสวงหา มัน ก็มันอยู่ไหนละ สิ่งที่เป็นนามธรรมมันอยู่ไหน

นี่ไง ท่านถึงให้เป็นเครื่องอยู่ อยู่ให้มันชัดให้มันเจนขึ้นมา ถ้าชัดเจนขึ้นมา แล้วถ้ามัน
รักษาหัวใจของเราได้ เวลาพระปฏิบัติขึ้นมาอัมบุญนะ บวชมาพรรษา ๑ พรรษา ๒ “แหม! สุข
มาก สุขมาก” พอพรรษา ๓ พรรษา ๔ มันชักเบื่อแล้ว “เอ! ถ้าสึกไปมันก็ภาวนาได้นะ ถ้าไปอยู่
ทางโลกก็พอจะภาวนาได้ มันจะเป็นอะไรไป โอ้โฮ! ถ้าไปอยู่ทางโลกมันยิ่งดีขึ้นไปใหญ่เลย”
มันไปเรื่อย

เวลาแรกๆ มันก็อยู่ของมันได้ ถ้ามันไม่มีจุดยืน ไม่มีที่พึ่งพาอาศัย หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่
มั่นท่านเป็นผู้ฉลาด ท่านรู้ว่ากิเลสมันปลิ้นปล้อนขนาดไหน กิเลสในใจของสัตว์โลกมันคือด้าน
ขนาดไหน ถ้ามันคือด้านขนาดไหนนะ ใครก็แล้วแต่ที่จะต่อสู้กิเลสของตน คนคนนั้นต้องมี

ถ้าจะรักษา รักษาหัวใจให้มันเข้มแข็ง รักษาหลักการอันนั้นไว้ พื้นฐานทำอะไรไม่ได้ หายใจเข้านิกพุท หายใจออกนิกโซ พยายามรักษาไว้ หายใจเข้านิกพุท หายใจออกนิกโซ แล้วถ้า มันมีอำนาจวาสนานะ คนที่มีอำนาจวาสนา ถ้าจิตมันสงบแล้วมันจะรู้มันจะเห็นไปโดยอำนาจ วาสนา แต่ครั้งสองครั้งเท่านั้นนะ มันจะไม่รู้อย่างนั้นตลอดไปหรอก เพราะในพระไตรปิฎกมี พระหลายองค์มาก เวลาไปขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบวช เอหิภิกขุ บริหารเป็นทิพย์จะ มาเป็นชุดๆ เลย

พาหิยะพึงธรรมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจนเป็นพระอรหันต์แล้ว ขององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าบวช องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “พาหิยะ เธอไม่มีบริวาร” พาหิยะไปแสวงหาบริวารของตน บริวารของเรา ผ้าไตรจีวร บาตร ฆมกรก บริวาร ๘ ไปหา บริวารอยู่ โคนควายขวิดตาย

นี่เวลาผู้ที่มีบุญๆ เวลาเอหิภิกขุไปขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบวช พอองค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอหิภิกขุให้ “เธอจงเป็นภิกษุมาเถิด” จะมีบริวารทิพย์ แต่ชุดเดียว นี่ เป็นการให้เห็นว่า จิตแต่ละดวง ผู้ที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ จิตนี้ไม่มีการเว้นวรรค จิตนี้ไม่เคย ตาย มันได้สร้างบุญสร้างบาปมาทุกภพทุกชาติแบบเราเกิดมาเป็นปัจจุบันนี้ เราเกิดมาชีวิตหนึ่งก็ ภพชาติหนึ่ง เราจะปฏิเสธว่ามันไม่มี มันไม่เป็นไป แต่จิตดวงนี้มันไม่เคยตาย ถ้าจิตดวงนี้เคยตาย อารมณ์ความรู้สึกของเรา เราต้องทำลายมันได้

ทุกคนอยากทำลายความทุกข์ในหัวใจ แต่ทำลายไม่ได้ เพราะทำลายโดยผิดวิธี แต่ถ้า ทำลายโดยถูกวิธี โดยถูกวิธี เห็นไหม ครูบาอาจารย์ที่ท่านทำลายแล้วหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านถึงวางพื้นฐานให้พวกเรา ถ้าวางพื้นฐานให้พวกเรา

แล้วถ้าท่านเป็นนักวิชาการนะ ท่านจะเขียนหนังสือ ในการรับบาตรจะสร้างสตಿಯ่างนั้น ในการอุสาลาในการทำห้องน้ำ ถ้าเป็นนักวิชาการมันก็จะมาเขียนหนังสืออีกเล่มหนึ่ง มันก็จะมา เขียนหนังสืออีกหลายๆ เล่ม อันนั้นมันเขียนไปมันก็มูมมงทั้งนั้นนะ

แต่ท่านไม่ต้องเขียน ท่านบังคับพระให้ทำ บังคับให้ทำ ถ้าไปอยู่กับท่านต้องทำๆ ถ้าทำ ขึ้นมา ถ้ามันรู้เองไง เอ๊ะ! เราดีขึ้น เราดีขึ้นเพราะเราอยู่กับการล้างส้วม เราอยู่กับการกวาดวัด เพราะว่าเวลากวาดวัด เรามีสติปัฏ จิตใจมันอยู่กับเรา เราไม่ได้คิดฟุ้งซ่านไปข้างนอก

เวลาเรายู่กุฏิคนเดียว อู้ฮู! มันคิดไปรอบโลกเลย มันคิดว่าตัวมันเป็นพระอรหันต์นั่นนะ แต่เวลามันมากกว่าวัด เออ! เรายังเป็นภิกษุสมมุติอยู่ เรายังเป็นผู้กวาดลานเจดีย์อยู่ นี่มันฝึกหัดๆ ถ้ามันรู้จักวิเคราะห์ รู้จักแสวงหามันเห็นคุณค่า

แต่วันนี้กวาดวัดกวาดควาแล้วจิตใจมันเข้มข้น พຽງนี้มากกว่าวัดอีก โอ๊ย! วันนี้ทุกข์เกือบตาย นี่สิ กวาดเหมือนกัน ทำเหมือนกัน แต่มันต่างวาระต่างเวลา เวลาที่มีสติสัมปชัญญะ กิเลสมันสงบตัวลงมันก็เข้มข้น เวลากิเลสมันฟื้นตัวมา กิเลสมันต่อต้าน มันทำลายเอาเกือบเป็นเกือบตาย

หลวงปู่มั่นท่านสรุปว่า จิตนี้แยกยากนัก แล้วท่านสรุปลงไปเลยว่า สิ่งที่เป็นโทษ สิ่งที่เป็นโทษกับจักรวาล กับโลกนี้ คือกิเลสในหัวใจของสัตว์โลก กิเลสในหัวใจของสัตว์โลก

แล้วพวกเรามีกิเลสหมด รู้หน้าไม่รู้ใจ ปากหวานกันเปรี้ยว พูดเพราะ น้ำใจเชือดคอ นี่ กิเลส กิเลสของคน แต่เราพยายามศึกษาค้นคว้าเพื่อชำระมัน เพื่อทำใจเราให้ได้ ฟังธรรมๆ เห็นใหม่ ฟังธรรมขึ้นมาเพื่อธรรมโอสถ รักษาเรา แล้วไปวิเคราะห์หิวจัย ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กาลามสูตร อย่าเชื่อแม้แต่อาจารย์ของเรา อย่าเชื่อคนเทศน์นะ กลับไปวิเคราะห์ มันจริงหรือไม่จริง ธรรมโอสถเป็นประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์ แล้วไปวิเคราะห์ แล้วทำของเราขึ้นมา ในบรรดาสัตว์สองเท้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด เอวัง